

Jaka. Oho! kako ti je greben kviško stopil! Nikar se ne togoti. Rêci kar koli hočeš; jez ostanem pri svoji misli: de bojo invalidi vunder le soseskam na glavo prišli, — in čmu dvakrat plačevati?

Kerčmar. Ni rês; še enkrat ti rečem. Vsak invalid dobí od cesarja svoje krajcarje na dan; kër pa cesar ne more toliko invalidov bogato plačati, jim bo to, kar jim homo v vsaki deželi skupej zložili, za boljšek pičliga cesarskiga plačila. Sicer pa zna tudi soseska eniga ali družiga v službo vzeti za pota, za čuvaja, za pisarja i. t. d. Oni bojo z majhnim plačilam zodovoljni, in nam in njim bo vstreženo. Če vsaka soseska le eniga invalida v službo vzame, kolikim bo pomagano!

Martin. Jaka! sej ima stric vunderle práv. Nikar se tako kislo ne deržite; saj on za vse dobro misli; Vi ste ga pa na konja posadili s svojimi zabavljimi besedami

Jaka. Ja, ja, Kerčon še zdej ne more skriti, de je tudi nekdej belo suknjo nosil; zató tako rad čez vsa-ciga plane, ki ni nikdar čake na glavi imel.

Kerčmar. Bil sim vojak, ja — in ni mi žal, de sim saj kaj po svetu prišel, kaj vidil, in se kaj naučil, Po družih deželah invalide vse drugač spoštujejo, kakor pri nas. V Parizu imajo invalidi krasno poslopje kakor nar veči grad, in vodja v tem gradu biti, je nar veči čast. In takó tudi jez mislim, de naj se stori za invalide, kar se more, kër so naši bratje, sinovi, strici, svaki i. t. d. Tukaj je okrožnik (talar) — jez položim sreberno dvajsetico va-nj za invalide, — Martin pa, ki sreberniga denarja ne izpusti iz rok, položi eno fliko zraven. Okrožnik ostane 8 dni na mizi. Bomo vidili koliko se bo nabralo. No, Jaka, koliko boš ti odrinil?

Jaka. V nabéro ne dam nič, sim vam že rekel. V soseski bom pa že vedil kaj storiti. Za eniga taciga invalida bom štiftingo naredil, ki ima v soseskino službo stopiti.

Kerčmar. Ti si terda buča, ti — pa vunder serce imaš dobro. Daj rokó, de sva spet prijatla.

Jaka (mu jo podá). Le zjeziti me ne! Jez moram vediti, zakaj kaj dam.

Kakó bi se dala v vsaki soseski bukvarnica napraviti?

(Dalje.)

De pa bravnice po deželi svoj namen dosežejo in de se taka koristna reč po lepim redu vpelje, je potreba, de vsaktero bravnico trije možjé, kot vodniki, prevzamejo, ki imajo skerb za shranjenje in razpošiljanje bukev, za kupovanje novih, za pobiranje mesičniga bravniga plačila in družih darov, ki jih rodoljubi bravnici v bukvah ali denarjih namenijo. Ti trije možjé naj bojo: duhoven gospod (tehant, ali fajmošter ali kaplan), učitelj, in pa en pameten sosesken mož. So ti možjé pridni in za podučenje ljudstva skerbni, bojo kmalo pri svojih sosedih toliko nabrali, de bojo saj za začetek kakih 20 bukvic kupiti zamôgli, ktere, če se ene bukvice po 15 krajc. rajtajo, ne bojo več kakor 5 gold. znêsle — in ta mervica se bo vunder lahko skupej spravila! S petémi goldinarji se zna matica za soseskino bravnico napraviti, ktera se bo — če bo veliko sosedov bukve bralo, in vsaki izmed njih za posojilo le po pol krajcarja plačal — vsako léto pomnožila, de se bojo zamôgle nove bukve kupovati. Kaj ne, de se zamore po ti poti ob kratkim v vsaki deželi veliko velikih bravnic začeti? in kakšno veselje bo tó!

Kakošne bukve pa naj bi se v bravnico jemale, smo že v začetku tega sastavka govorili in zgorej imenovani možjé naj razsodijo tó, kteri so nalogo na-se vzeli, za dušni in posvetni blagor ljudstva skerbeti. Če želijo bravci kakšne bukve imeti, ki še niso v bravnici, naj pa razodenejo svoje vošila vodnikom bravnice,

kteri bojo radi obènim vošilam vstregli, ako bukve niso zoper namén bravnice, in če je njeno premoženje zadostno, jih omisliti.

Rodoljubi pisatelji, če bojo nove bukve na svitlo dali, gotovo tudi ne bojo saj ene in druge bravnice pozabili in ji podarili novo knjižico. Takó bo rasla bravnica od léta do léta, de bo veselje!

Ali bi učitelju, ki je varh bravnice in pisár v njenih zadevah, za papír, peresa in druge pisarske orodja, kakšno majhno odškodovanje dati treba bilo, bojo že vodniki bravnice presodili; to pa naj bi se povsod izgovorilo: de bravnica ostane lastnina tiste soseske, ktera jo je začéla in na noge spravila.

Neizrečeno dobro bi bilo, če bi bila vsaka bravnica v stanú, tudi en časopis, kteriga za dobriga spozná, si omisliti, ki bi šel po tem med bravci od rok do rok. Takó bi se za majhin denár tudi ta potreba oskerbéla.

(Konec sledí.)

Žalostni stan učiteljev po deželi.

(Iz Dolenskiga.)

Cesarski patent zastran odškodovanja desetine, tlake in družih davšin skerbí, kakor smo tudi v Jurčetovim razlaganju v 29. listu Novíc brali, tudi za uboge učitelje po deželi, — pa, kaj, kër je toliko ljudi, ki téh postáv razumeti nočejo in v eno méro navadno pesem godejo:

„Vse je proč, nič ni več za odrajtati nobenimu, samo cesarju imamo še nekaj dati, saj on že vse plačuje; če farju nič ne dajem, še šolmajštru toliko manj; tudi on dobí cesarjevo plačo.“ Na to vižo gré pesem naprej. Potem pa še le žene začno dolge jezike brusiti, in dostikrat vpijejo, de cela vas skupej letí, kakor de bi hotle s hudobnim besedovanjem vse tiste na uni svét spraviti, ki vunder nič družiga ne želé, kakor plačilo za svoje delo in za svoj trud. Resnično, pomilovanja vredin stan je večidel za duhovne sedanji čas, veliko hujsi pa je še za učitelje — posebno na nekterih krajih Dolenskiga. Duhovni so sémtertjé lanjsko jesen še kaj dobili, — ali huda se vije učenikam, ki so večidel z družino obdani in le malo ali slabo plačilice imajo. Oní še sicer nobeno léto niso prejeli stanovitniga odrajtila; kakó neizrečeno slabo se jim pa zdaj godí, vsak lahko sam presodi. Zdaj se pogostama sliši: „če vzameš, kar ti radovoljno dam, vzemi, če ne, pa me toži (in si misli) saj nimaš pravice do mene!“ — Strašni stan je tak — za zjokati!

Visoko ministerstvo! Ti nisi krivo, de so učitelji po deželi takó slabo plačani, de jim skorej ni za živeti; to so pregrehe starih časov. Tode usmili se in stori tem težavam kmalo konec, in tavžent in tavžent hvaležnih serc Te bo rešnika nadlog imenovalo!

Resnicoljub.

Novičar iz Ljubljane.

V petek zvečer je napravilo vodstvo glasbine družbe v Ljubljanskim gledišu koncert v pomoč ubozim koleralbolnim. Hvale vredna je bila ta naprava gospoda vodja te družbe, ki sam zdravnik vé, de veliko ubožtvo nekterih ljudi je poglaviten ovérik njih ozdravljenja. Veliko lepih reči smo slišali pri tem koncertu govoriti, prepevati in na klavirjih igrati, in v prijaznosti so bile sklenjene lepe pesmi v slovenskim, nemškim in laškim jeziku. Med vsimi nar veči dopadajenje in nar glasniši in nar živiši ploskanje pa je obudila prosta le 36 verstic dolga národna slovenska pesmica: „Kaj je ljubezin?“ (iz 3. zvezka gosp. Kastelicove „krajnske čbelice“), ktero je gospodična Vesel, igravka Ljublj. glediša, takó izverstno govorila, de je ni moč prijetniši govoriti.